

18.8.2020

Lausunto logistiikan digitalisaationstrategiaan

RAUTATIELIIKETEEN MAHDOLLISUUKSIEN HYÖDYNTÄMINEN ON OSA VASTUULLISTA KEHITYSTÄ LOGISTIIKAN DIGITALISAATIOSSA ILMASTON NÄKÖKULMASTA

On tärkeää, että digitalisaatiota hyödynnetään logistiikkasektorin tehokkuuden parantamisessa kaikilla mahdollisilla keinoilla, mutta kuten LVM ”Logistiikan digitalisaation ilmastovaikutukset” -raportin johtopäätöksissä todetaan, digitalisaation mahdollisuudet vaikuttaa tieliikennepäästöihin merkittävästi ovat vähäiset. Raportin mukaan niiden merkitys kokonaispäästövähennyksestä on arvioitu olevan vuonna 2030 4–13 prosenttia. Tästä syystä painoarvoa pitäisi logistiikan digitalisaationstrategiassa antaa toimitusketjujen kokonaisuuden digitalisoimiseen. Näemme digitalisaation mahdollistajana eri kuljetusmuotojen yhdistämisessä. Se antaa mahdollisuudet myös sellaisten uudenlaisten ja innovatiivisten kuljetusmuotojen toteuttamiseen kuten autonomiset junat, joissa oikea-aikainen tieto on suuressa roolissa.

Näemme tärkeänä huomioida turvallisuus- ja kestävyystavoitteita, joita voidaan saavuttaa erityisesti kuljetusmuotojen saumattomalla yhdistämisellä. Satama-, juna- ja maantieliikenteen mahdollisimman tehokas yhteiskäyttö tuo tuloksia erityisesti turvallisuus ja kestävyystavoitteiden saavuttamiseksi. Jokainen raiteille siirretty tonni vähentää hiilipäästöjä 50 g/km. Ilmastotavoitteisiin pääsemiseksi rautatiekuljetukset ovat tärkeässä roolissa kuljetusketjuja.

Rautatiekuljetusten osalta on oleellista tiedonjakoinfrastruktuurin luominen ja yhteistyö logistiikan toimijoiden välillä, jotta rautateiden käyttöasteen ja vähäliikennöityjen rataosuuksien parempi hyödyntäminen tulee mahdolliseksi myös loppukäyttäjän osalta. Tulevaisuuden visiossa kuljetuksen tilaajalla on mahdollisuus vaikuttaa kuljetusmuotojen valintaan, ja optimoida kuljetusketju hiilineutraalimman vaihtoehdon mukaan. Tästä syystä strategialuonnoksen tavoite tiedonjaon, hyödyntämisen ja tiedon tuottamisen kehittäminen koko kuljetusketjulla on erityisen tärkeä ja se on oltava ehdottomasti mukana myös lopullisessa strategiassa. Tämä vaatii yhteistyötä ja tiedon jaon halukkuutta, johon yhteisten toimintatapojen muodostamisella ja tietojärjestelmä integraatiolla on iso vaikutus.

Strategia luonnoksen tavoite käyttö- ja täyttöasteen kehittämiseen vaatii toimenpiteitä, jolla vaikutetaan yleiseen toimintakulttuuriin. Tehokkuus ei tarkoita välttämättä optimointia ajan mukaan vaan ymmärrys siitä, että täyttöasteiden nostaminen maksimiin kaikkien kuljetusmuotojen osalta vaatii sitä, että jossakin vaiheessa kuljetusketjua tavarat odottavat täyttöasteiden täyttymistä, jotta kokonaisuudesta saataisiin mahdollisimman toimiva. Tätä tukee myös strategia luonnoksessa esiin nostettu asia, jossa todetaan tarvittavan teknologian olevan tietyltä osin olemassa kuljetusten yhdistämiseen, mutta silti tyhjänä ajon määrä on pysynyt samalla tasolla. Tähän vaikuttaa muun muassa teollisuuden luonne, tehtaiden toimintaperiaatteena ”Just in time”, jolloin tavaran täytyy olla tietyssä perillä vastaanottajalla tiettyyn aikaan. Kuljetukset tilataan ja valmisteen tietäen etukäteen niiden vaatima aika, lähettäjällä eikä vastaanottajalla ei ole varastointia. Jos tavara ei ole ajallaan paikalla, tuotantolinja seisoo. Teollisuuden kilpailukyky ei saa heikentyä, joten näiden asioiden yhteensovittaminen vaatii toimintatapojen ja menetelmien kehittämistä ja älykkäiden digitaalisten ratkaisujen luomista.

Strategialuonnoksen toimenpiteet, joka koskee kansalaisten ja yritysten mahdollisuuksiin vaikuttaa omaan hiilijalanjälkeensä ovat tärkeää. Asiakkaan kysynnän tarve ohjaa toimijoiden tuottamia palveluja. Ilman kysyntää tuotetut palvelut saattavat jäädä käyttämättä.